

Fennican nimiauktoriteetit uusissa ympäristöissä

Jari Heikkinen

Nimiauktoriteetit

Henkilöt, (suvut) ja yhteisöt

Näiden avulla on mahdollista saada saman tekijän kaikki teokset yhdellä tekijä- tai asiasanahaulla

Viittausmuodot ohjaavat otsikkomuotoon

Stenvall, Aleksis, 1834-1872

Katso: Kivi, Aleksis 1834-1872

Auktorisoituja nimimuotoja luodaan sitä mukaa kuin niitä kuvailtavissa teoksissa vastaan tulee

Nimiauktoriteettitietue

Sisältää vähintään otsikkomuodon (ensisijaisen nimen)

Tarvittaessa myös viittausmuodot (vaihtoehtoiset nimet, suhteet muihin nimiin)

Voi sisältää myös mm. aloitus- ja päättymisvuodet, ammatin, yhteisön tyypin, paikannimen, toimintalan, kielen, huomautuksia kohteesta

Tietueet toimineet Fennican taustalla. Erillistä tietokantaa ei ennen Asteria ole ollut

Esimerkki. Henkilö

040 __\$a FI-NL \$b fin

100 1__\$a Lassila, Maiju, \$d 1868-1918

374 __\$a Kirjailija

400 1__\$a Lasila, Maiju, \$d 1868-1918

400 1_ \$a Lasila, Majo, \$d 1868-1918

400 1_ \$a Lasila, Majû, \$d 1868-1918

500 1__\$w nnnc \$a Rantamala, Irmari, \$d 1868-1918

500 1__\$w nnnc \$a Untola, Algoth, \$d 1868-1918

500 1__\$w nnnc \$a Vatanen, J. I., \$d 1868-1918

663 __\$a Saman tekijän muilla nimillä ilmestyneet teokset: \$b
Rantamala, Irmari, 1868-1918 \$b Untola, Algoth, 1868-1918 \$b
Vatanen, J. I., 1868-1918

680 __\$i Todellinen nimi: Algoth Untola (vuoteen 1901 Tietäväinen)

Esimerkki. Yhteisö

040 __þa FI-NL þb fin

046 __þs 1988 þt 2011

110 2_ þa Stromsdal (yhtiö)

370 __þe Juankoski

372 __þa paperin, kartongin ja pahvin valmistus

377 __þa fin

510 2_þw a þa Juantehdas

670 __þa YTJ, katsottu 17.10.2012

670 __þa Strömsdalsbruk eli Juantehdas, 2010: þb t.p. (Strömsdalsbruk eli Juantehdas : tarina alkaa vuodesta 1746 / Marja-Sisko Pihl.

[Juankoski] : Juankosken kulttuurihistoriallinen seura)

Kohti RDA:ta

Auktoriteettitietojen ohjeena on käytetty: Suomalaiset luettelointisäännöt. Hakutiedot (1991)

Pohjautuu: AACR2 (Anglo-American Cataloging Rules, 2nd edition)

Joitakin osia jätetty kääntämättä ja mukana kotimaisia sovelluksia

AACR2 auktoriteettitietojen suhteen pitkälti samanlainen kuin RDA

Fennica korjannut tietueita takautuvasti AACR2:n mukaisiksi

Kansainvälistä vaihtoa

**ISNI-tunnus ja -tietokanta lisää painetta
auktoriteettitietokannan kansainväliseen
julkaisemiseen**

VIAF (Virtual International Authority File)

<http://viaf.org/>

**Kotimaisten nimiauktoriteettien oltava linjassa
muiden tuottajien kanssa**

– Kansallisia sovelluksia ei saa enää olla

Asteri

**Oma tietokanta, johon luetteloidaan suoraan
Aluksi siirretään Fennican, Violan ja Alman
nimiauktoriteetit**

Yhtenäiset käytännöt tärkeitä

**Työohjeet henkilöistä ja yhteisöistä:
[http://www.kansalliskirjasto.fi/extra/
marc21/](http://www.kansalliskirjasto.fi/extra/marc21/)**

Fennican henkilöt

Yhtenäistetty auktorisoituja hakutietoja

Samannimisiä erotettu ennen numeroilla

100 ‡a Korhonen, Anne, ‡d (1)

100 ‡a Korhonen, Anne, ‡d (2)

**Nyt käytetään elinvuositietä, henkilönimen
täydellisempää muotoa, toimintaan liittyvää
ajanjaksoa tai ammattia**

Eli...

Merkitään numeroiden sijasta vuosiluvut

100 ‡a Korhonen, Anne, ‡d 1965-

100 ‡a Korhonen, Anne, ‡d 1952-

Tai jos sitä ei tiedetä, täydellinen nimi

100 ‡a Virtanen, Kari H. ‡q (Kari Heikki)

100 ‡a Virtanen, Kari H. ‡q (Kari Henriikki)

Jos sitä ei tiedetä, toiminta-aika

100 ‡a Johnson, Carl F., ‡d toiminta-aika 1893-1940

Ja jos sitäkään ei tiedetä, ammatti

100 ‡a A.K. ‡c (muusikko)

Mutta...

Joissain tapauksissa lisäys merkitään, vaikkei samannimisiä muita olisikaan

Elinvuodet aina (kun ovat tiedossa)

Arvonimi tietyissä tapauksissa

100 ‡a Birgitta, ‡c pyhä

100 ‡a Kaarle, ‡b XVI Kustaa, ‡c Ruotsin kuningas

Ammatti (jos nimestä ei käy ilmi että kyseessä on henkilö)

100 ‡a River ‡c (kirjailija)

Fennican yhteisöt

Näissä ollut paljon kansallisia sovelluksia, joita nyttemmin korjattu

- Kaupunkien ja kuntien nimiä auktorisoitu kahdella eri tavalla

110 1_‡a Joensuu (vakiintunut nimi)

110 1_‡a Joensuun kaupunki (virallinen nimi)

- Päätetty käyttää **virallista nimeä**, erottuu näin asiasanasta

- Valtionhallinnolliset (ym. julkishallinnolliset) yhteisöt vastoin AACR2:a

110 2_‡a Valtionvarainministeriö

Pitäisi olla:

110 1_‡a Suomi. ‡b Valtiovarainministeriö

Hakutiedot sanoo (24.17 alaviite, s. 161): Suomea varten tehdyissä luetteloissa sana Suomi jätetään pois (tulostamatta)

Maan nimi merkitään jos...

1. Jos on alistussuhdetta osoittava sana. Esim. Yleinen osasto
2. On valtionhallinnollista alistussuhdetta kuvaava sana ja edellyttää valtion nimeä yksikön tunnistamiseksi. Esim. sivistysvaliokunta
3. Nimeltään yleisluonteinen, kuten Kirjasto tai Alue 5
4. Jos nimestä ei ilmene yhteisön luonne
5. Jos on ministeriö tai vastaava korkea hallintoelin, jonka yläpuolella ei ole muuta virastoa: **Suomi. Sisäasiainministeriö**
6. Lakiasäättävät yhteisöt: **Suomi. Eduskunta**
7. Tuomioistuimet: **Suomi. Korkein oikeus**
8. Puolustuslaitos: **Suomi. Puolustusvoimat**
9. Hallitsijat: **Suomi. Tasavallan presidentti**
10. Suurlähetystöt, konsulaatit: **Suomi. Suurlähetystö (Tanska)**
11. Kansainvälisten yhteisöjen valtuuskunnat

Paikannimet yhteisöinä

**Koska käytetään paikkakunnan virallista nimeä,
tehdään omat auktorisoidut hakutiedot
kaikille muodoille:**

- Pieksämäen maalaiskunta
- Pieksämäen kauppala
- Pieksämäen kaupunki

Valtionhallinnolliset

Aina maan nimi ei kuitenkaan tule eteen, tällöin merkitään vaihtoehtoiseksi nimeksi

110 2_ ‡a Tullihallitus

410 1_ ‡a Suomi. ‡b Tullihallitus

410 1_ ‡a Finland. ‡b Tullistytrelsen

410 1_ ‡a Finland. ‡b Board of Customs

Ks. Hakutiedot 24.17, AARC2 24.18

Muita muutoksia yhteisöihin

Muutokset perustuvat kohtiin, joita Hakutiedotkirjaan ei ole käännetty

Tuomioistuimet

110 1_ ‡a Suomi. ‡b Hovioikeus (Kouvola)

410 1_ ‡a Finland. ‡b Hovrätt (Kouvola)

410 2_ ‡a Kouvolan hovioikeus

- AARC2 24.23

Muita muutoksia yhteisöihin

**Puolustusvoimien puolustushaarat maan nimen jälkeen;
sotilasyksiköt puolustushaaran auktorisoidun nimimuodon
jälkeen**

110 1_ ‡a Suomi. ‡b Ilmavoimat

110 1_ ‡a Finland. ‡b Luftstridskrafterna

410 2_ ‡a Suomen ilmavoimat

410 2_ ‡a Puolustusvoimat. ‡b Ilmavoimat (aiempi Fennican
hakutieto)

-----

110 1_ ‡a Suomi. ‡b Maavoimat. ‡b Kainuun prikaati

410 2_ ‡a Kainuun prikaati (aiempi Fennican hakutieto)

- AACR2 24.24

Muita muutoksia yhteisöihin

Valtionpäämiehet, hallitusten johtajat

- Harvinaisia Fennican hakutietoina
- Merkitään kenttään 110, sillä henkilö toimii viranomaisasemassa, ei yksityishenkilönä

110 ‡a 1_ Suomi. ‡b Tasavallan presidentti (1956-1981 : Kekkonen)

110 ‡a 1_ Suomi. ‡b Pääministeri (2003-2010 : Vanhanen)

- AARC2 24.20

Muita muutoksia yhteisöihin

Seurakunnat / Hiippakunnat

Seurakunnat omalla nimellään, mikäli erottuvat

110 1_ ‡a Alahärmän seurakunta

- **Hiippakunnat** (kuten myös **kirkolliset provinssit** ja **kirkolliskokoukset**) merkitään sen kirkon tms. alaiseksi, joiden alueella ne sijaitsevat

110 1_ ‡a Suomen evankelis-luterilainen kirkko. ‡b Helsingin hiippakunta

110 1_ ‡a Suomen ortodoksinen kirkko. ‡b Helsingin hiippakunta

- AARC2 24.27

Lisätietoja

maarit.huttunen@helsinki.fi

jari.heikkinen@helsinki.fi